

Servicedocument

**Vrijstellingen Doktersassistent (DA) bij doorstroom naar
Mbo-Verpleegkundige (gewijzigd 2020)**

Titel	:	Vrijstellingen Doktersassistent (DA) bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige
Project/Werkgroep	:	Vrijstellingen DA bij doorstroom naar Mbo-VP
Auteur(s)	:	Atie Beverdam, BDM Advies Marianne Gardien
Illustraties	:	
MBO Raad	:	Tjaskermolenlaan 1 3447GE Woerden T: 0348 - 75 35 00 I: www.mбораad.nl
Woerden	:	29 juni 2023
Versienummer	:	0.4, 25-6-2025

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Vrijstellingen onderwijsprogramma en examinering.....	5
3. Proces bepalen vrijstellingen.....	6
4. Vrijstellingen DA 4 bij doorstroom naar opleiding Mbo-VP	8
5. Bronnen en betrokkenen	9
Bijlage 1 Vergelijking Mbo-VP B1-K1 en B1-K2 met DA.....	10

1. Inleiding

Op verzoek van de bedrijfstakgroep Zorg, Welzijn en Sport is vastgesteld hoeveel uur vrijstelling voor theoretisch en praktisch onderwijs mogelijk is als iemand met een diploma Doktersassistent doorstroomt naar de opleiding Mbo-Verpleegkundige. Bij het bepalen van de vrijstellingen is rekening gehouden met de Europese regelgeving (richtlijn 2005/36/EG¹ en het besluit opleidingseisen Verpleegkunde 2011²) waarin is vastgelegd dat het nominale programma van een verpleegkundige opleiding minimaal dient te bestaan uit 4600 uur theoretisch en praktisch onderwijs. Deze normen zijn geïmplementeerd in het Besluit opleidingseisen verpleegkundige 2011, waarin is bepaald dat de opleiding moet bestaan uit ten minste 1535 uren theoretisch onderwijs en ten minste 2300 uren praktisch onderwijs. Het resterende aantal van 765 uren kan naar eigen inzicht van de onderwijsinstelling over praktisch en theoretisch onderwijs worden verdeeld.

Deze normen zijn Europese minimumeisen waar ten minste aan voldaan moet worden. Het is mogelijk om meer uren onderwijs te geven, maar het is niet toegestaan om af te wijken van de urennormen door minder uren onderwijs te geven. Wel is het toegestaan individuele studenten met een diploma Doktersassistent vrijstellingen te verlenen.

Bij individuele studenten mag, op basis van vooraf door het bevoegd gezag van de instelling gegeven vrijstellingen, worden afgeweken van het nominale onderwijsprogramma. Daarbij dient het bevoegd gezag van de instelling te onderbouwen en documenteren voor hoeveel uur theoretisch onderwijs en praktisch onderwijs gekoppeld aan de Wet BIG vrijstelling wordt verleend. Dit document onderbouwt de individuele vrijstellingen die mogelijk zijn voor personen met een diploma Doktersassistent die doorstromen naar de opleiding Mbo-Verpleegkundige.

¹ Richtlijn 2005/36/EG, Artikel 31, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32005L0036;Gedelegeerde richtlijn \(EU\) 2024/782 tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32005L0036;Gedelegeerde%20richtlijn%20(EU)%202024/782%20tot%20wijziging%20van%20Richtlijn%202005/36/EG), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202400782

² Besluit opleidingseisen verpleegkundige 2011, <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030267/2023-01-01>

2. Vrijstellingen onderwijsprogramma en examinering

Er is een kwalificatievergelijking gemaakt voor de doorstroom van Doktersassistent (DA) naar Mbo-Verpleegkundige (Mbo-VP), versie gewijzigd 2020, zie bijlage 1. Deze kwalificatievergelijking, de servicedocument 'Vrijstellingen Verzorgende-IG bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige' en 'Vrijstellingen Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg (MZ4) bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige (gewijzigd 2020)' en het 'Verantwoording urennormen van de Wet BIG en WEB Mbo-VP'³, zijn gebruikt bij het bepalen van de vrijstellingen.

Voor het bepalen van de overlap tussen de opleidingen DA en Mbo-VP voor de doorstroom, is de kwalificatie Mbo-VP vergeleken met de kwalificatie DA, zie bijlage 1. Deze vergelijking gaat alleen in op de beroepsgerichte onderdelen van de kwalificaties. Er wordt niet expliciet ingegaan op de generieke eisen (Nederlandse taal, Engels, rekenen en loopbaan en burgerschap) en keuzedelen. Echter, als de generieke vakken en keuzedelen gekoppeld zijn aan het verwerven van kennis, inzicht en/of vaardigheid gericht op de beroepsuitoefening van de Mbo-VP, is het mogelijk om deze generieke examenonderdelen en keuzedelen mee te tellen voor de urennormen van de wet BIG, zie 'Verantwoording urennormen van de Wet BIG en WEB Mbo-VP'⁴.

Uit de kwalificatievergelijking blijkt dat er inhoudelijke overeenkomsten zijn tussen de kwalificaties DA en Mbo-VP. Een aantal onderdelen met betrekking tot vakkennis, vaardigheden en werkprocessen van de kwalificatie Mbo-VP zijn inhoudelijk vergelijkbaar met die van DA. Deze inhoudelijke overeenkomsten tonen aan dat er overlap is in de leerresultaten van de kwalificaties. In dit servicedocument is deze overlap in leerresultaten samen met experts van 12 onderwijsinstellingen vertaald naar vrijstellingen.

Belangrijke aandachtspunten die hierbij zijn meegenomen, zijn:

- De Mbo-VP wordt opgeleid om in alle branches van de verpleging en verzorging te werken: ziekenhuis (ZH), verpleeghuizen en thuiszorg (VT), de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en de gehandicaptenzorg (GHZ). De DA is vooral werkzaam in huisartsenpraktijken, gezondheidscentra, ziekenhuizen, klinieken en GGD'en.
- De Mbo-VP is vooral gericht op het bieden van zorg en ondersteuning in het verpleegkundig proces, terwijl de DA triageert, handelt in het kader van de individuele gezondheidszorg en doet aan praktijkvoering.
- De Mbo-VP wordt opgeleid voor een beschermde beroepstitel en verpleegkundige is een BIG-geregistreerd beroep. De DA is geen beschermde beroepstitel en is niet BIG-geregistreerd.
- Een BIG-geregistreerd verpleegkundige is zelfstandig bevoegd voor een sommige handelingen. Dit betekent dat ze deze handelingen in opdracht van een zelfstandig bevoegd zorgverlener mag uitvoeren zonder dat hier toezicht door en tussenkomst van de opdrachtgever voor nodig, zie wet BIG. De DA is dit niet.
- Door de eisen die de wet BIG aan de opleiding stelt en de verschillen in de beroepsuitoefening tussen de Mbo-VP en DA is er geen vrijstelling voor examinering mogelijk.

³ <https://www.mboraad.nl/verantwoordingsdocument-urennormen-van-de-wet-big-en-web-opleiding-mbo-verpleegkundige>

⁴ <https://www.mboraad.nl/verantwoordingsdocument-urennormen-van-de-wet-big-en-web-opleiding-mbo-verpleegkundige>

3. Proces bepalen vrijstellingen

De MBO Raad heeft in samenwerking met BDM Advies en experts van 12 onderwijsinstellingen, die de opleiding Mbo-Verpleegkundige (Mbo-VP) en Doktersassistent (DA) aanbieden, berekend hoeveel uur vrijstelling kan worden verleend op basis van een diploma Doktersassistent (DA). Daarbij zijn de volgende stappen doorlopen:

Stap 1: Verdelen onderwijsuren wet BIG over kerntaken Mbo-Verpleegkundige

Het theoretisch onderwijs (1535 uur), praktisch onderwijs (2300 uur) en de uren die naar eigen inzicht verdeeld kunnen worden over theoretisch en/of praktisch onderwijs (765 uur) zijn, bij het ontwikkelen van het servicedocument Vrijstellingen Verzorgende IG bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige, door de experts van de onderwijsinstellingen verdeeld over kerntaak 1 en 2 van de opleiding Mbo-Verpleegkundige. Deze verdeling is gebaseerd op de onderwijsprogramma's voor cohort 2020 van de BOL- en BBL-opleidingen Mbo-Verpleegkundige, waarbij de berekening van uren voor de wet BIG voldoet aan de uitgangspunten die staan in het **"Verantwoording urennormen van de Wet BIG en WEB Mbo-VP"⁵**. Het resultaat van de indicatieve verdeling van de onderwijsuren, waar alle experts mee instemmen, staat in tabel 1. Deze urenverdeling is ook gebruikt bij het berekenen van de mogelijke vrijstellingen voor DA.

Tabel 1 Verdeling onderwijsuren wet BIG over kerntaken Mbo-Verpleegkundige⁶⁷

Kerntaak Mbo-VP, 2020	Theoretisch onderwijs	Praktisch onderwijs	Theoretisch en/of praktisch onderwijs
Kerntaak 1	1150	1725	575
Kerntaak 2	385	575	190
Totaal	1535	2300	765

Stap 2: Vrijstellingen DA in kaart brengen en berekenen

In bijlage 1 staat de inhoudelijke vergelijking tussen de kwalificatie Mbo-VP en de kwalificatie DA. Daarbij is de mate van inhoudelijke vergelijkbaarheid per kerntaak in kaart gebracht:

Overlap met Kerntaak 1 Mbo-VP:

- Vakkennis en vaardigheden: 16 items zijn grotendeels vergelijkbaar, 16 items zijn deels vergelijkbaar, 8 voor een klein deel vergelijkbaar en 6 items zijn niet vergelijkbaar.
- Werkprocessen: 1 werkproces is grotendeels vergelijkbaar, 3 werkprocessen zijn deels vergelijkbaar, 2 zijn voor een klein deel vergelijkbaar en 1 is (vrijwel) niet vergelijkbaar.

⁵ <https://www.mboraad.nl/verantwoordingsdocument-urennormen-van-de-wet-big-en-web-opleiding-mbo-verpleegkundige>

⁶ De urenverdeling is indicatief. Het is aan onderwijsinstellingen zelf om deze naar eigen inzicht over de kerntaken te verdelen.

⁷ Bronnen: servicedocumenten 'Vrijstellingen Verzorgende IG bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige' en 'Vrijstellingen Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg (MZ4) bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige (gewijzigd 2020)'

- Totale mate van inhoudelijke vergelijkbaarheid (overlap): $\pm 35\%$.

Overlap met kerntaak 2 Mbo-VP:

- Vakkennis en vaardigheden: 2 items zijn grotendeels vergelijkbaar, 4 items zijn deels vergelijkbaar, 1 is voor een klein deel vergelijkbaar.
- Werkprocessen: 3 werkprocessen zijn deels vergelijkbaar.
- Totale mate van inhoudelijke vergelijkbaarheid (overlap): $\pm 70\%$.

Met behulp van de mate van inhoudelijke vergelijkbaarheid zijn de mogelijke vrijstellingen voor een gediplomeerd DA in kaart gebracht en berekend op kerntaakniveau, zie tabel 2.

Tabel 2 Vrijstellingen Doktersassistent bij doorstroom naar opleiding Mbo-Verpleegkundige

Kerntaak Mbo-VP, 2020	Vrijstelling theoretisch onderwijs	Vrijstelling praktisch onderwijs	Vrijstelling theoretisch en/of praktisch onderwijs
kerntaak 1	400 van de 1150 uur	600 van de 1725 uur	200 van de 575 uur
kerntaak 2	270 van de 385 uur	400 van de 575 uur	130 van de 190 uur
Totaal vrijstelling	670 uur	1000 uur	330 uur

4. Vrijstellingen DA 4 bij doorstroom naar opleiding Mbo-VP

Op basis van de inhoudelijke overlap geven de experts van 12 onderwijsinstellingen aan dat aan een gediplomeerd Doktersassistent (DA) vrijstelling kan worden verleend voor:

- 670 uur theoretisch onderwijs;
- 1000 uur praktisch onderwijs;
- 330 uur theoretisch en/of praktisch onderwijs.

Voor examinering is geen vrijstelling mogelijk (er van uitgaande dat examinering plaatsvindt op eindniveau), zie hoofdstuk 2 en bijlage 1 van dit document.

Gelijkstelling diploma Doktersassistentniveau bij verlenen van individuele vrijstelling

De vrijstellingen voor theoretisch en praktisch onderwijs die in dit document staan, zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat iedereen die een DA diploma heeft gelijkwaardig is gekwalificeerd. Dit betekent dat er geen onderscheid wordt gemaakt in de leerweg die een student heeft gevolgd (BOL, BBL of derde leerweg) én niet in het kwalificatiedossier of de eindtermen kwalificatie op basis waarvan de betreffende student de opleiding DA heeft afgerond. Dit alles heeft tot gevolg dat alle gediplomeerden DA gelijkwaardig worden behandeld bij het verlenen van individuele vrijstellingen.

5. Bronnen en betrokkenen

Brondocumenten

De volgende documenten zijn gebruikt bij het opstellen van dit document:

- Servicedocument Vrijstellingen Verzorgende-IG bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige, vastgesteld door de ALV Btg ZWS op 1 december 2020
- Servicedocument Vrijstellingen Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg (MZ4) bij doorstroom naar Mbo-Verpleegkundige (gewijzigd 2020), vastgesteld door de ALV Btg ZWS op 14 april 2022
- Verantwoording urennormen van de Wet BIG en WEB Mbo-VP, zie website MBO raad
- Handreiking - verkorting van mbo-opleidingen, Kennispunt MBO en het ministerie van OCW en afgestemd met de Inspectie van het Onderwijs, update september 2020
- Kwalificatiedossier Mbo-Verpleegkundige, gewijzigd 2020
- Kwalificatiedossier Doktersassistent, gewijzigd 2021
- Onderwijsprogramma BOL- en BBL-opleidingen Doktersassistent/Mbo-Verpleegkundige van betrokken onderwijsinstellingen.
- Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (wet BIG),
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0006251/2021-07-01>

Betrokkenen

Experts van de volgende onderwijsinstellingen waren betrokken bij de ontwikkeling van dit servicedocument:

- ROC van Amsterdam
- Drenthe College
- MBO Amersfoort
- Scalda
- mboRijnland
- ROC Mondriaan
- ROC Tilburg
- Zadkine
- Graafschap College
- Koning Willem 1 College
- Noorderpoort
- NCOI

Bijlage 1 Vergelijking Mbo-VP B1-K1 en B1-K2 met DA

Om de mate van overlap en indicaties voor vrijstellingen in kaart te brengen zijn de vakkennis, vaardigheden en werkprocessen van de kwalificaties Mbo-Verpleegkundige (crebonummer 25655) Doktersassistent (crebonummer 25695) met elkaar vergeleken. Er zijn 2 tabellen:

- Tabel 1 Vergelijking kerntaak B1-K1 Mbo-Verpleegkundige met kwalificatie Doktersassistent
- Tabel 2 Vergelijking kerntaak B1-K2 Mbo-Verpleegkundige met kwalificatie Doktersassistent

De vergelijkingstabellen voor kerntaak 1 en 2 zijn als volgt opgebouwd:

- In de eerste kolom staan de vakkennis, vaardigheden en werkprocessen van de doelopleiding, Mbo-VP.
- In de tweede kolom wordt aangegeven welk onderdeel van DA (deels) overeenkomt met de doelopleiding, Mbo-Verpleegkundige.
- In de derde kolom worden de verschillen tussen Mbo-VP en DA benoemd.
- In de vierde kolom wordt de mate van overeenkomst aangegeven.
- In de vijfde kolom is te zien of gedeeltelijke vrijstelling mogelijk is voor theoretisch onderwijs op basis van de overlap.
- In de laatste kolom is te zien of gedeeltelijke vrijstelling mogelijk is voor praktisch onderwijs op basis van de overlap.

Uitleg waarderingssymbolen vergelijkbaarheid:

- + werkproces, vakkennis of vaardigheid is grotendeels vergelijkbaar
- +/- werkproces, vakkennis of vaardigheid is deels vergelijkbaar.
- +/- - werkproces, vakkennis of vaardigheid is voor een klein deel vergelijkbaar.
- werkproces, vakkennis of vaardigheid is (vrijwel) niet vergelijkbaar

Tabel 1 Vergelijking kerntaak B1-K1 Mbo-Verpleegkundige met kwalificatie Doktersassistent

Mbo-Verpleegkundige (VP), gewijzigd 2020 B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning in het verpleegkundig proces	Kwalificatie Doktersassistent, gewijzigd 2021	Verschillen	Mate van overeenkomst	Deels vrijstelling theoretisch onderwijs VP	Deels vrijstelling praktisch onderwijs VP
Vakkennis en vaardigheden					
B1-K1: heeft brede kennis van anatomie, fysiologie, pathologie en farmacologie relevant voor werkveld en doelgroep	B1-K1: heeft specialistische kennis van anatomie en fysiologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag B1-K1: heeft specialistische kennis van pathologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag B1-K1: heeft brede kennis van de meest voorkomende ziektebeelden en bijbehorende medicijngroepen B1-K1,2: heeft brede kennis van toedieningsvormen en werking van geneesmiddelen B1-K2: heeft specialistische kennis van anatomie en fysiologie (inclusief medische terminologie) in relatie tot het uitvoeren van technische vaardigheden B1-K2: heeft specialistische kennis van pathologie van orgaanstelsels (inclusief medische terminologie) in relatie tot het uitvoeren van technische vaardigheden	De kennis is anders geformuleerd, maar de overlap is groot.	+/-	Ja	Ja

	B1-K2: heeft brede kennis van toedieningsvormen en werking van geneesmiddelen				
B1-K1: heeft brede kennis van gezondheidsrisico's behorend bij de doelgroep	B1-K1: heeft specialistische kennis van preventieve zorg B1-K1: heeft brede kennis van patiëntgroepen zoals leeftijdscategorieën, culturele achtergronden en chronische Ziekten B1-K2: heeft kennis van infectiepreventie	Wordt niet expliciet genoemd bij de kennis en vaardigheden. Bij B1-K1 staat bij complexiteit: <i>"Zij weet risico's in te schatten en vraagt door op aard en de urgentie van de klacht."</i>	+/-	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van algemene begrippen en theorieën van gedragswetenschappen relevant voor beroepsuitoefening	B1-K1: heeft specialistische kennis van pathologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag B1-K1: kan vaardigheden toepassen met betrekking tot conflicthantering B1-K1: kan omgaan met agressie en/of grensoverschrijdend gedrag	Gedragswetenschappen wordt niet expliciet genoemd.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: heeft specialistische kennis van werkvelden en doelgroepen in relatie tot de beroepsuitoefening	B1-K1: heeft brede kennis van patiëntgroepen zoals leeftijdscategorieën, culturele achtergronden en chronische ziekten	De beroepsuitoefening van de VP en DA is verschillend.	+/- -	Ja	Ja
B1-K1: heeft specialistische kennis van branchespecifieke methodieken	B1-K1: kan de ernst van de symptomen inschatten aan de hand van urgentiecriteria met behulp van de NHG-triagewijzer of andere gestandaardiseerde triagemethodiek B1-K1: Kan reageren op alarmsymptomen volgens de ABCDE-methode	'Branchespecifieke methodieken' wordt niet expliciet genoemd.	+/- -	Ja	Ja

	B1-K1: Kan doorvraagmethodieken toepassen				
B1-K1: heeft brede kennis van verschillende visies op gezondheid	B1-K4-W1: Zij zorgt ervoor dat ze op de hoogte is van actuele wet- en regelgeving m.b.t. de beroepsuitoefening en van de actuele visie op zorg.	Wordt niet expliciet genoemd.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: heeft specialistische kennis van protocollen, professionele richtlijnen, beroepscode en standaarden	B1-K1,2,3: kan geldende richtlijnen, protocollen en werkafspraken toepassen B1-K4: kan de beroepscode van de doktersassistent toepassen in haar werk	Beroepscode VP en DA verschillen en classificatiesystemen verschillen.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van de bekostiging van de zorg	B1-K3-W1 Omschrijving: <i>“Zij houdt daarbij rekening met de financiële middelen”</i> B1-K3-W2 Omschrijving: <i>“Zij draagt bij aan de financiële administratie van de praktijk, verwerkt administratieve gegevens in het binnen de organisatie gehanteerde (digitale) systeem en boekt gedane inkopen en declarabele kosten. Zij zorgt voor de verstrekking van relevante informatie aan derden volgens wet- en regelgeving.”</i>	Anders geformuleerd.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: heeft specialistische kennis van preventie van grensoverschrijdend gedrag en onbegrepen gedrag	B1-K1: kan vaardigheden toepassen met betrekking tot conflicthantering B1-K1: kan omgaan met agressie en/of grensoverschrijdend gedrag	Anders geformuleerd en preventie van grensoverschrijdend gedrag en onbegrepen gedrag wordt niet expliciet genoemd.	+/- -	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van methoden voor risico-inschatting, vroegsignalering, probleemherkenning, interventie en monitoring	B1-K1: Heeft specialistische kennis van preventieve zorg B1-K1: kan de ernst van de symptomen inschatten aan de hand van urgentiecriteria met behulp van de NHG-	Anders geformuleerd. Interventies en monitoring VP en DA verschillen.	+/- -	Ja	Ja

	triagewijzer of andere gestandaardiseerde triagemethodieken				
B1-K1: heeft specialistische kennis van ketenzorg	B1-K1: heeft brede kennis van ketenzorg/zorggroepen		+	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van preventieve zorg	B1-K1: Heeft specialistische kennis van preventieve zorg		+	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van palliatieve zorg	-	Ontbreekt	-	Nee	Nee
B1-K1: heeft brede kennis van wijkzorg/eerstelijnszorg	B1-K4: heeft brede kennis van aangrenzende disciplines in de eerste- en tweedelijns gezondheidszorg		+	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van dubbele diagnose/comorbiditeit	B1-K1: heeft specialistische kennis van pathologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag B1-K1: heeft brede kennis van de meest voorkomende ziektebeelden en bijbehorende medicijngroepen B1-K2: heeft specialistische kennis van pathologie van orgaanstelsels (inclusief medische terminologie) in relatie tot het uitvoeren van technische vaardigheden	Dubbele diagnose/ comorbiditeit worden niet expliciet genoemd.	+/- -	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van zelfmanagement en het versterken van zelfmanagement	B1-K2-W1: De beginnend beroepsbeoefenaar geeft voorlichting en advies ten behoeve van het versterken van de eigen regie en het behouden of vergroten van het zelfmanagement van de patiënt.	Anders geformuleerd.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van de mogelijkheden, risico's en ethische dilemma's van technologische hulpmiddelen, sociale media en internet	B1-K2: kan de mogelijkheden van nieuwe medische technologie en ICT (zoals E-Health en domotica) benutten	Ethische dilemma's worden niet expliciet genoemd. Wel het professioneel en ethisch handelen.	+/-	Ja	Ja

	B1-K3: kan ICT-vaardigheden toepassen				
B1-K1: heeft brede kennis van voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek relevant voor de beroepsuitoefening	B1-K1: heeft specialistische kennis van pathologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag B1-K1: heeft brede kennis van de meest voorkomende ziektebeelden en bijbehorende medicijngroepen B1-K1: Heeft brede kennis van de meest voorkomende behandelmethoden B1-K2: Kan voorlichting advies en instructievaardigheden	Voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek worden niet expliciet genoemd. Beperkt zich in de opleiding veelal tot gezonde leefstijl.	+/- -	Ja	Ja
B1-K1: heeft specialistische kennis van gezamenlijk besluitvormingsproces	B1-K1,3: heeft brede kennis van communicatietechnieken B1-K4: kan communicatieve vaardigheden toepassen B1-K4: kan samenwerkingsvaardigheden toepassen	Communicatietechnieken zijn bij de DA op een ander aggregatieniveau beschreven.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: heeft brede kennis van het opbouwen, onderhouden en herstellen van een sociaal netwerk	B1-K1,3: heeft brede kennis van communicatietechnieken B1-K4: kan communicatieve vaardigheden toepassen B1-K4: kan samenwerkingsvaardigheden toepassen	Wordt niet expliciet genoemd.	-	Nee	Nee
B1-K1: heeft specialistische kennis van diagnose behandelcombinaties	B1-K3-W2 Omschrijving: <i>“Zij draagt bij aan de financiële administratie van de praktijk, verwerkt administratieve gegevens in het binnen de organisatie gehanteerde (digitale) systeem en</i>	Diagnose behandelcombinaties worden niet expliciet genoemd.	+/-	Ja	Ja

	<i>boek gedane inkopen en declarabele kosten."</i>				
B1-K1: kan technologische hulpmiddelen en instrumenten inzetten en gebruiken, waaronder e-health	B1-K2: kan de mogelijkheden van nieuwe medische technologie en ICT (zoals E-Health en domotica) benutten		+	Ja	Ja
B1-K1: kan zorg op afstand bieden	B1-K1: kan de mogelijkheden van de telefooncentrale/communicatiemiddelen benutten	De zorg die op afstand wordt geboden verschilt.	+	Ja	Ja
B1-K1: kan gedrag patronen, ziektebeelden en functiestoornissen herkennen	B1-K1: heeft specialistische kennis van pathologie van het menselijk lichaam (inclusief medische terminologie) in relatie tot het concretiseren van de hulpvraag B1-K1: kan de ernst van de symptomen inschatten aan de hand van urgentiecriteria met behulp van de NHG-triagewijzer of andere gestandaardiseerde triagemethodieken B1-K1: kan reageren op alarmsymptomen volgens de ABCDE-methode	Formulering is anders. Het herkennen is gelijk, de vervolgstappen zijn anders.	+	Ja	Ja
B1-K1: kan alle onderdelen van de verpleegkunde toepassen m.b.t. zorg in ziekenhuis, verpleeghuizen en thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg	-	Ontbreekt	-	Nee	Nee
B1-K1: kan emotionele problemen herkennen	B1-K1: Zij behandelt iedere hulpvraag als hoog urgent tot het tegendeel is bewezen. Ze brengt het probleem en de risicovolle of complexe situatie in kaart en maakt daarbij gebruik van erkende triagemethodieken.	Het wordt niet expliciet genoemd, maar de DA heeft ook te maken met patiënten met emotionele problemen.	+	Ja	Ja

B1-K1: kan signalen herkennen van sociale problematiek	B1-K1: kan signalen herkennen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en onderneemt actie volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie	Het herkennen is gelijk, de vervolgstappen zijn anders.	+	Ja	Ja
B1-K1: kan observatiemethoden en - technieken toepassen om informatie te achterhalen	B1-K1: Complexiteit: combineert gegevens die uit de observatie naar voren komen	Het herkennen is gelijk, de vervolgstappen zijn anders.	+	Ja	Ja
B1-K1: kan diagnostisch/klinisch redeneren toepassen	B1-K1: kan de ernst van de symptomen inschatten aan de hand van urgentiecriteria met behulp van de NHG-triagewijzer of andere gestandaardiseerde triagemethodieken B1-K1: kan reageren op alarmsymptomen volgens de ABCDE-methode	Het diagnostisch/klinisch redeneren van de VP en DA zijn niet gelijk.	+/- -	Ja	Ja
B1-K1: kan methodisch en systematisch handelen tijdens de beroepsuitoefening	B1-K4-W2: Resultaat: Zij heeft een bijdrage geleverd aan het systematisch bewaken, beheersen en verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de zorg.	Methodisch en systematisch werken voor zowel de DA als de VP belangrijk, maar de manier waarop verschilt.	+/- -	Ja	Ja
B1-K1: kan actuele benaderingswijzen in de omgang met relevante doelgroepen toepassen	B1-K1: heeft brede kennis van communicatietechnieken B1-K1: kan sociale vaardigheden toepassen in relatie tot patiënten en collega's B1-K1: kan gesprekstechnieken/ gespreksvaardigheden toepassen	Actuele benaderingswijzen worden niet expliciet genoemd.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: kan omgaan met beroepsethische vraagstukken	Beroepsethische vraagstukken worden niet expliciet genoemd. Wel het professioneel en ethisch handelen.	Beroepsethische vraagstukken worden niet expliciet genoemd. Wel het professioneel en ethisch handelen.	+/-	Ja	Ja

B1-K1: kan bijdragen aan patiëntveiligheid	B1-K1: heeft specialistische kennis van richtlijnen m.b.t. patiëntveiligheid		+	Ja	Ja
B1-K1: kan de sociale kaart maken en maatschappelijke steunsystemen in kaart brengen	B1-K1: heeft kennis van de sociale kaart en organisatie van de zorg in de wijk		+	Ja	Ja
B1-K1: kan specialistische kennis van groepsdynamica toepassen	-	Ontbreekt	-	Nee	Nee
B1-K1: kan de (organisatiespecifieke) visie op zorg toepassen in haar dagelijkse werkzaamheden	B1-K4-W1: en levert een bijdrage aan visieontwikkeling van de beroepsuitoefening. Tevens draagt ze de beroeps- en organisatievisie uit naar anderen.	Anders geformuleerd.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: kan handelen volgens de normen voor verantwoorde zorg	B1-K4: kan de beroepscode van de doktersassistent toepassen in haar werk B1-K4: heeft specialistische kennis van geldende relevante wet- en regelgeving, procedures en protocollen met betrekking tot kwaliteitszorg	Normen voor verantwoorde zorg worden niet expliciet genoemd.	+	Ja	Ja
B1-K1: kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen	B1-K1: kan gesprekstechnieken/ gespreksvaardigheden toepassen B1-K2-W3: Ze begeleidt de patiënt voor, tijdens en na de behandeling, observeert de patiënt en stelt deze zo mogelijk gerust.	Begeleidingsmethodieken worden niet genoemd.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: kan onderhandelmethodieken en supportmethodieken toepassen	B1-K1,3: heeft brede kennis van communicatietechnieken B1-K4: kan communicatieve vaardigheden toepassen B1-K4: kan samenwerkingsvaardigheden toepassen	Onderhandelmethodieken en supportmethodieken worden niet expliciet genoemd.	+/-	Ja	Ja

B1-K1: kan hulp verlenen bij veelvoorkomende huishoudelijke ongevallen	B1-K2: eerste hulp (somatisch) verlenen bij bijvoorbeeld verwondingen, vergiftigingen, verstikking, verslikken, ademstilstand en circulatiestilstand		+	Ja	Ja
B1-K1: kan reanimeren	B1-K2: eerste hulp (somatisch) verlenen bij bijvoorbeeld verwondingen, vergiftigingen, verstikking, verslikken, ademstilstand en circulatiestilstand		+	Ja	Ja
B1-K1: kan tools en methodes toepassen t.a.v. het handelen in crisissituaties	B1-K1: kan reageren op alarmsymptomen volgens de ABCDE-methode B1-K1: kan vaardigheden toepassen met betrekking tot conflicthantering B1-K1: kan omgaan met agressie en/of grensoverschrijdend gedrag B1-K1: kan signaleringsvaardigheden toepassen met het oog op 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'		+	Ja	Ja
B1-K1: kan kennis van vigerende wet- en regelgeving toepassen	B1-K1: kan handelen volgens wet- en regelgeving		+	Ja	Ja
B1-K1: kan basale financiële en administratieve gegevens registreren	B1-K3-W2: Zorgt voor de planning en administratie van de praktijk/organisatie (organiseren)	De administratie van de DA en VP verschillen.	+/-	Ja	Ja
B1-K1: kan voor de doelgroep relevante administratieve handelingen verrichten	-	Ontbreekt	-	Nee	Nee
B1-K1: Heeft branchespecifieke kennis volgens de aanvullende informatie in de verantwoordingsinformatie VP	-	Ontbreekt	-	Nee	Nee
Werkprocessen					
B1-K1-W1 Onderkent bestaande of dreigende gezondheidsproblemen (Gezondheidsbevorderaar)	B1-K1-W1: Neemt de hulpvraag in behandeling (vakinhoudelijk handelen)	Bij het in behandeling nemen van de hulpvraag onderkent de DA het probleem en de	+/-	Ja	Ja

	B1-K2-W1: Geeft voorlichting en advies (maatschappelijk handelen) <i>Toelichting: Bij het in behandeling nemen van de hulpvraag brengt de DA het probleem en de risicovolle of complexe situatie in kaart. Ze maakt daarbij gebruik van triagemethodieken. Ze kiest ze de vervolgstap. Ze geeft voorlichting en advies ten behoeve van het versterken van de eigen regie en het behouden of vergroten van het zelfmanagement van de patiënt. Ze geeft voorlichting en advies over een gezonde leefstijl, preventie van bepaalde klachten en het omgaan met klachten, en over therapietrouw.</i>	risicovolle of complexe situatie, echter de DA heeft hierbij een andere rol en ze bespreekt de gesignaleerde gezondheidsproblemen niet met het sociale netwerk.			
B1-K1-W2 Stelt de verpleegkundige diagnose en stelt het individuele plan van de zorgvrager op (Zorgverlener)	B1-K1-W1: Neemt de hulpvraag in behandeling (vakinhoudelijk handelen) B1-K1-W2: Verwerkt patiëntgerelateerde informatie (communiceren)	De DA bepaalt de hulpvraag, maar stelt geen verpleegkundige diagnose en stelt geen individueel plan op.	+/- -	Ja	Ja
B1-K1-W3 Voert interventies uit (Zorgverlener)	-	Ontbreekt. Metten wel de vitale functies, maar bewaken deze niet.	-	Nee	Nee
B1-K1-W4 Voert verpleegtechnische handelingen uit (Zorgverlener)	B1-K2-W2: Voert medisch-technische handelingen uit (vakinhoudelijk handelen). <i>Toelichting: deze omvatten o.a.:</i> - injecteren*: intracutaan, subcutaan, intramusculair - - laboratoriumbepalingen, zoals bloed-, urine- of ontlastingsonderzoek - medicatie checken en registreren voor autorisatie of controle door arts - medicatie toedienen: oraal, rectaal, vaginaal, via de huid, via de luchtwegen, via de slijmvliezen	Een deel van de medisch technische handelingen van de DA komt overeen met de verpleegtechnische handelingen van de verpleegkundige.	+/-	Ja	Ja

	(bijvoorbeeld zalven, druppelen, spoelen) - monsters verzamelen (steriel en niet-steriel materiaal) ten behoeve van diagnostiek, zoals neusswab, keelswab, soa-testen en mogelijk huidbiopten* - wondenzorg: hechten*, lijmen, reinigen/spoelen, wondbedekkers aanbrengen, zwachtelen, tampons verwijderen, hechtingen verwijderen - zwachteltechnieken toepassen * Dit zijn voorbehouden handelingen zoals opgenomen in de Wet BIG. De doktersassistent mag deze uitsluitend uitvoeren in opdracht van de arts.				
B1-K1-W5 Communiceert met de zorgvrager en het sociale netwerk (Communicator)	B1-K1-W1: Neemt de hulpvraag in behandeling (vakinhoudelijk handelen) B1-K2-W1: Geeft voorlichting en advies (maatschappelijk handelen) <i>Context: CanMEDS-rol Communiceren omvat: omgang met de patiënt, doorvragen, klantgericht, informatieoverdracht, communicatie in de zorgketen.</i>	De doktersassistent heeft contact met en communiceert met de zorgvrager en eventuele (naast)betrokkenen.	+	Ja	Ja
B1-K1-W6 Organiseert en coördineert de zorgverlening van de zorgvragers (Organisator)	B1-K3-W1: Zorgt voor logistiek en beheer (organiseren) B1-K3-W2: Zorgt voor de planning en administratie van de praktijk/organisatie (organiseren) B1-K4-W3: Werkt (multi)disciplinair samen en stemt werkzaamheden af (samenwerken)	De organiserende en coördinerende rol van de doktersassistent is veel kleiner.	+/- -	Ja	Ja

B1-K1-W7 Reageert op onvoorziene en crisissituaties (Organisator)	B1-K1-W1: Neemt de hulpvraag in behandeling (vakinhoudelijk handelen). Ze brengt het probleem en de risicovolle of complexe situatie in kaart en maakt daarbij gebruik van erkende triagemethodieken...Ze kiest een vervolgstap die kan bestaan uit bijvoorbeeld het plannen van een afspraak, informatie verstrekken, (zelfzorg)advies geven en/of preventieactiviteiten. Gedrag: blijft gericht op het werk en zaken die gedaan moeten worden in stressvolle (onvoorziene of spoedeisende) situaties.	Bij het in behandeling nemen van de hulpvraag krijgt de DA te maken met onvoorziene en spoedeisende situaties, deze komen deels overeen met die van de VP.	+/-	Ja	Ja
--	--	---	------------	-----------	-----------

Tabel 2 Vergelijking kerntaak B1-K2 Mbo-Verpleegkundige met kwalificatie Doktersassistent

Mbo-Verpleegkundige (VP), gewijzigd 2020 B1-K2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid	Kwalificatie Doktersassistent, gewijzigd 2021	Verschillen	Mate van overeenkomst	Deels vrijstelling theoretisch onderwijs VP	Deels vrijstelling praktisch onderwijs VP
Vakkennis en vaardigheden					
B1-K2: heeft specialistische kennis van protocollen, professionele richtlijnen, beroepscode en standaarden	B1-K1,2,3: kan geldende richtlijnen, protocollen en werkafspraken toepassen B1-K4: kan de beroepscode van de doktersassistent toepassen in haar werk	Beroepscode VP en DA verschillen.	+/-	Ja	Ja
B1-K2: heeft kennis van kwaliteitskaders binnen de organisatie	B1-K4: heeft specialistische kennis van de toepassing van kwaliteitszorgsystemen B1-K4: heeft specialistische kennis van geldende relevante wet- en regelgeving, procedures en protocollen met betrekking tot kwaliteitszorg	Kwaliteitskaders voor VP en DA verschillen.	+/-	Ja	Ja
B1-K2: heeft brede kennis van taken en rollen van andere disciplines in de branche en weet wanneer op wie een beroep gedaan kan worden	B1-K4: heeft brede kennis van aangrenzende disciplines in de eerste- en tweedelijns gezondheidszorg B1-K4: heeft specialistische kennis van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van alle betrokkenen binnen de organisatie	VP en DA hebben deels te maken met andere disciplines.	+/-	Ja	Ja
B1-K2: kan omgaan met beroepsethische vraagstukken	Beroepsethische vraagstukken worden niet expliciet genoemd. Wel het professioneel en ethisch handelen.	Beroepsethische vraagstukken worden niet expliciet genoemd. Wel het professioneel en ethisch handelen. De situaties en rol waarin het wordt toegepast verschillen.	+/- -	Ja	Ja
B1-K2: kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen	B1-K1: kan gesprekstechnieken/ gespreksvaardigheden toepassen B1-K2-W3: Ze begeleidt de patiënt voor, tijdens en na de behandeling, observeert de patiënt en stelt deze zo mogelijk gerust.	Begeleidingsmethodieken worden niet genoemd.	+/-	Ja	Ja

B1-K2: kan reflectievaardigheden toepassen	B1-K4: kan reflectievaardigheden inzetten om eigen beroepshandelen te toetsen		+	Ja	Ja
B1-K2: kan feedbackvaardigheden toepassen	B1-K4: kan feedbackvaardigheden inzetten		+	Ja	Ja
Werkprocessen					
B1-K2-W1 Werkt aan professionele ontwikkeling (Reflectieve EBP professional)	B1-K4-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid (leren en ontwikkelen) B1-K4-W4: Levert een bijdrage aan de begeleiding van (nieuwe) collega's en stagiaires (leren en ontwikkelen)	Ontbreekt bij DA: Zij houdt maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen in de sector bij en de actuele visie op zorg en welzijn en technologische hulpmiddelen.	+/-	Ja	Ja
B1-K2-W2 Werkt samen met andere beroepsgroepen in de keten (Samenwerkingspartner)	B1-K4-W3: Werkt (multi)disciplinair samen en stemt werkzaamheden af (samenwerken) Inzet van technologie: B1-K1 vaardigheid: kan de mogelijkheden van nieuwe medische technologie en ICT (zoals E-Health en domotica) benutten	Het verbindend samenwerken, het samenwerken met informele zorgverleners en andere naastbetrokkenen en het indien noodzakelijk inschakelen van zorgverleners van andere disciplines wordt niet genoemd.	+/-	Ja	Ja
B1-K2-W3 Draagt bij aan goede kwaliteit van zorg (Professional en kwaliteitsbevorderaar)	B1-K4-W2: Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg (professioneel handelen)	Ontbreekt bij DA: - ... werkt mee aan het verbeteren van de kwaliteit van de zorg en ondersteuning in het proces. - Zij vertaalt nieuwe inzichten in zorg en ondersteuning naar de processen rondom de zorgvrager.	+/-	Ja	Ja

		- Gedrag: wijkt onderbouwd en in overleg af van voorgeschreven protocollen en procedures.			
--	--	---	--	--	--